

WOJEWODA LUBUSKI

Nasz znak: BF-VIII.431.10.2021.APŁa

Sprawę prowadzi: Arleta Pławska

Telefon: 95 7851681

e-mail: arleta.plawska@lubuskie.uw.gov.pl

Pan

Leszek Ochrymczuk

Wójt Gminy Żagań

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 29 września do 26 listopada 2021 r. w Urzędzie Gminy Żagań¹ została przeprowadzona planowa kontrola finansowa² w zakresie prawidłowości wykorzystania i rozliczania dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2020 r. w wybranych rozdziałach i paragrafach oraz realizacja dochodów budżetu państwa związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej.

Kontrolę przeprowadzono pod względem legalności, gospodarności i rzetelności³.

Czynności kontrolne prowadzone były zdalnie⁴ przez pracowników Wydziału Budżetu i Finansów Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. na podstawie udzielonych przez Wojewodę Lubuskiego upoważnień:

- Pani Arleta Pławska – Inspektor Wojewódzki w Oddziale Kontroli i Rozliczeń Finansowych – upoważnienie nr 210-1/2021 z dnia 22 września 2021 r. – przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- Pani Anna Bylina – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Kontroli i Rozliczeń Finansowych – upoważnienie nr 210-3/2021 z dnia 22 września 2021 r.
- Pan Paweł Flügel – Inspektor Wojewódzki w Oddziale Kontroli i Rozliczeń Finansowych – upoważnienie nr 210-2/2021 z dnia 22 września 2021 r.

W okresie objętym kontrolą funkcję Kierownika jednostki pełnił Pan Leszek Ochrymczuk.

---

¹ Zwany dalej zamiennie UG lub Gmina.

² art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U.2019.1464) oraz art. 6 ust. 4 pkt. 3) ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U.2020.224).

³ art. 28 ust. 3 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U.2019.1464).

⁴ art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U.2020.224).

W czasie kontroli wyjaśnień udzielali:

- Pani Agnieszka Wiśniewska – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Pani Iwona Bendiut – Główna Księgowa Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Pani Jolanta Dorociak – Starszy pracownik socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Pani Małgorzata Majewska - Podinspektor w Referacie Gospodarki Komunalnej i Nieruchomości w Urzędzie Gminy Żagań.

Działalność jednostki w zakresie objętym kontrolą została oceniona pozytywnie z uchybieniami.

Oceny dokonano w oparciu o następujące ustalenia:

I. SPORZĄDZENIE PLANU FINANSOWEGO DLA ZADAŃ Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

Na realizację zadań Gmina w 2020 r. otrzymała za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego dotacje na zadania bieżące w łącznej wysokości 11 359 651,81 zł, tj.:

- w § 2010 - Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami, z budżetu państwa w wysokości 3 897 651,81 zł,
- w § 2060 - Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci w wysokości 7 462 000,00 zł.

Ustalono, że dotacje zostały wprowadzone do budżetu Gminy Uchwałą nr XV/112/19 Rady Gminy Żagań z dnia 19 grudnia 2019 r. na podstawie informacji otrzymanej z Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. – pismo BF-I.3110.42.2019.MDom z dnia 24 października 2019 r. Wszystkie zmiany planu dotacji dokonywane były na podstawie decyzji Wojewody Lubuskiego lub decyzji Ministra Finansów i wprowadzone do budżetu Gminy zarządzeniami Wójta Gminy Żagań. Plan finansowy po dokonanych zmianach został ustalony w wysokości 11 359 651,81 zł. Dotacje wydatkowano w kwocie 11 352 624,95 zł⁵. Niewykorzystana dotacja wyniosła ogółem 7 026,86 zł, co stanowi 0,06% otrzymanej dotacji. Z dotacji rozliczono się w terminie do dnia 31 stycznia 2021 r., zgodnie z art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.2019.869). Nie stwierdzono przekroczenia planu dotacji na zadania zlecone.

Szczegółowe dane dotyczące planu, wykonania i terminów rozliczenia niewykorzystanej dotacji w poszczególnych rozdziałach przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Dotacje celowe w § 2010 i § 2060

Kwoty w zł

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan po zmianach	Otrzymana dotacja po zmianach	Wykonanie dotacji	Niewykorzystana dotacja	
					Kwota	Data zwrotu
a	b	c	d	e	f=d-e	g
§2010						
01095	Pozostała działalność	550 557,34	550 557,34	550 557,34	0,00	x
75011	Urzędy wojewódzkie	68 618,00	68 618,00	68 618,00*	0,00	x
75212	Pozostałe wydatki obronne	350,00	350,00	317,50	32,50	12.11.2020
75421	Zarządzanie kryzysowe	2 700,00	2 700,00	2 700,00	0,00	x

⁵ Dane na podstawie sprawozdania Rb-50D za IV kw. 2020 r. z dnia 03.02.2021 r.

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan po zmianach	Otrzymana dotacja po zmianach	Wykonanie dotacji	Niewykorzystana dotacja	
					Kwota	Data zwrotu
80153	Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych	47 939,77	47 939,77	47 374,30	565,47	31.12.2020
85215	Dodatki mieszkaniowe	946,70	946,70	844,45	102,25	29.12.2020
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	2 930 000,00	2 930 000,00	2 923 985,31	6 014,69	29.12.2020
85503	Karta Dużej Rodziny	127,00	127,00	127,00	0,00	x
85504	Wspieranie rodziny	263 500,00	263 500,00	263 500,00	0,00	x
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków	32 913,00	32 913,00	32 905,64	7,36	29.12.2020
Razem dla § 2010		3 897 651,81	3 897 651,81	3 890 929,54	6 722,27	x
§ 2060						
85501	Świadczenie wychowawcze	7 462 000,00	7 462 000,00	7 461 695,41	304,59	29.12.2020
Ogółem		11 359 651,81	11 359 651,81	11 352 624,95	7 026,86	x

* w kwocie tej znajdują się wydatki w wysokości 432,00 zł, które zostały poniesione przez Gminę ze środków własnych w 2019 r. a zwrócone z dotacji otrzymanej w 2020 r.

II. WYKORZYSTANIE I ROZLICZENIE DOTACJI CELOWYCH

1. Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01095 – Pozostała działalność

Skontrolowano wydatkowanie dotacji z tytułu zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz.U.2019.2188), zwaną dalej ustawą o z.p.a.

Przekazana przez LUW dotacja została wykorzystana w 100%, tj. w wysokości 550 557,34 zł z czego:

- w § 4430 – Różne opłaty i składki – wydatkowano kwotę 539 762,11 zł tytułem zwrotu podatku akcyzowego, co stanowi 98,04% poniesionych kosztów zadania ogółem;
- na obsługę zadania w wysokości 10 795,23 zł, co stanowi 1,96% poniesionych kosztów zadania ogółem i nie przekracza ustawowego progu 2% wypłaconej dotacji z § 4430.

W 2020 r. wydano łącznie 262 decyzje o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, w tym:

- w pierwszym terminie do końca marca 2020 r. odpowiednio wydano 137 decyzji na kwotę 301 773,41 zł;
- w drugim terminie do końca września 2020 r. odpowiednio wydano 125 decyzji na kwotę 237 988,70 zł.

Realizacja zadań, wynikających z ustawy o z.p.a. została powierzona 2 pracownikom zatrudnionym na stanowisku podinspektora w Referacie Gospodarki Komunalnej i Nieruchomości w Urzędzie Gminy Żagań Pani Małgorzacie Majewskiej i Pani Elżbiecie Skołuba i zgodnie z przydzielonymi zakresami obowiązków obejmowała *prowadzenie spraw w zakresie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego*. Pracownicy realizujący te zadania posiadali również upoważnienia Wójta⁶ do umieszczania na fakturach adnotacji o treści „przyjęto w dniu ... do zwrotu części podatku akcyzowego”.

Szczegółowej kontroli poddano wykorzystanie dotacji w odniesieniu do następujących paragrafów:

➤ § 4430 – Różne opłaty i składki

Zgodnie z przyjętą metodyką kontroli, szczegółowym badaniem objęto 6 producentów rolnych wybranych losowo spośród wszystkich producentów, którym dokonano zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. 5 producentów rolnych wybranych do próby otrzymało zwrot podatku w obu terminach, łącznie badaniem objęto 11 wniosków o zwrot podatku na kwotę 68 411,95 zł, co stanowi 12,67% wydatków poniesionych ogółem, na podstawie których wydano odpowiednio:

- 5 decyzji w pierwszym terminie tj. do końca kwietnia 2020 r. na kwotę 40 505,87 zł, co stanowi 13,42% z kwoty podatku akcyzowego zwróconego producentom rolnym w tym terminie,
- 6 decyzji w drugim terminie tj. do końca października 2020 r. na kwotę 27 906,08 zł, co stanowi 11,73% z kwoty podatku akcyzowego zwróconego producentom rolnym w tym terminie.

W trakcie kontroli próby ustalono, że:

- wnioski zostały złożone przez producentów rolnych, o których mowa w art. 3 ustawy o z.p.a.,
- przyjęte wnioski były złożone na formularzu zgodnym ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie wzoru wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz.U.2018.2466) i zawierały wszystkie elementy określone w art. 6 ust. 2 ustawy o z.p.a.,
- wszystkie skontrolowane wnioski zawierały datę wpływu oraz numer ewidencyjny z rejestru pism przychodzących jednostki,
- areal posiadany i wskazywany we wniosku przez producenta rolnego był sprawdzany w rejestrze ewidencji gruntów oraz na podstawie ewidencji podatkowej na dzień 1 lutego 2020 r.,
- poprawność wyliczenia kwoty limitu zwrotu podatku w przypadku posiadaczy była dokonana na podstawie informacji zawartych w dokumencie wydanym przez kierownika biura powiatowego ARiMR, który to dokument zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o z.p.a. zawierał informację o liczbie dużych jednostek przeliczeniowych i wyliczonym średnim wskaźniku DJP dla bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego w 2019 r.,
- wnioski o zwrot podatku zostały złożone zgodnie z terminami określonymi w art. 6 ust. 1 ustawy o z.p.a.,

---

⁶ Pani Małgorzata Majewska – Upoważnienie z dnia 7 grudnia 2018 r. Nr GKR.077.43.2018; Pani Elżbieta Skołuba - Upoważnienie z dnia 30 stycznia 2019 r. Nr GKR.077.6.2019.

- załączone do wniosków oryginały faktur VAT potwierdzających zakup oleju napędowego zawierały adnotację dokonaną przez upoważnionego pracownika gminy „przyjęto w dniu ... do zwrotu części podatku akcyzowego” zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy o z.p.a.,
  - faktury stanowiące załączniki do wniosków zawierały elementy wymienione w art. 106e ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług i zostały wystawione w okresie sześciu miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku,
  - na każdym skontrolowanym wniosku w pozycji 26 „Adnotacje Urzędu Gminy/ Miasta” znajduje się adnotacja pracownika odpowiedzialnego za prowadzenie spraw związanych ze zwrotem podatku akcyzowego o treści „Sprawdzono pod względem formalno-prawnym”,
  - wszystkie skontrolowane decyzje dot. zwrotu podatku akcyzowego zostały wydane w terminie 30 dni od daty wpływu wniosku tj. zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o z.p.a.,
  - zwrot podatku dokonano na podstawie decyzji wydanych przez Wójta Gminy Żagań, zgodnie z art. 5. ustawy o z.p.a.,
  - skontrolowane decyzje zostały podpisane przez Wójta Gminy Żagań lub z upoważnienia przez Sekretarza Gminy Panią Danutę Michalską. Wszystkie te decyzje zawierały elementy określone w art. 107 § 1 KPA w tym uzasadnienie faktyczne wydania decyzji,
  - wypłaty zwrotu podatku dokonywano zgodnie z terminem wskazanym w art. 7 ust. 1 ustawy o z.p.a. przelewem na rachunek bankowy wskazany we wniosku o zwrot podatku akcyzowego,
  - zwrot podatku akcyzowego producentom rolnym został ujęty w księgach rachunkowych w § 4430, tj. zgodnie z obowiązującą klasyfikacją budżetową i prawidłowo ujęty w sprawozdaniu Rb-50W za IV kw. 2020 r.
- Obsługa zadania

Zgodnie z przyjętą metodyką kontrolą objęto 100% wydatków na obsługę zadania.

W ramach przyznanej dotacji na obsługę zadania Gmina poniosła wydatki w wysokości 10 795,23 zł. Wydatki poniesione w paragrafach 4010, 4110, 4210, 4300 związane z obsługą zadania ujęto w ewidencji księgowej na podstawie dokumentów polecenia księgowania. Dla wydatków ujętych w paragrafach 4210 i 4300 w treści polecenia przeksięgowania wymieniono jakiego rodzaju wydatek został poniesiony i jakiej faktury dotyczy.

W przypadku wydatków poniesionych w paragrafach 4010, 4110 w treści polecenia księgowania znajdują się informacje za jaki okres koszty wynagrodzeń i ich pochodne zostały przeksięgowane. Na podstawie zebranego materiału ustalono, że w ramach obsługi zadania Gmina poniosła wydatki na:

- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, tj. w paragrafach 4010 i 4110 wysokości 8 275,58 zł,
- wydatki materiałowe ujęte w paragrafie 4210 w kwocie 250,15 zł,
- usługi pocztowe ujęte w paragrafie 4300 w wysokości 2 269,50 zł.

Kontrolujący potwierdzili, że poniesione wydatki zostały poniesione na obsługę zadania, mieściły się w planie finansowym i zostały prawidłowo zapisane w księgach rachunkowych zgodnie z klasyfikacją budżetową oraz ujęte w sprawozdaniu Rb-50W za IV kw. 2020 r. Faktury na podstawie, których nastąpiło przeksięgowanie wydatków zostały prawidłowo opisane, zadekretowane i zatwierdzone do wypłaty.

2. Dział 855 – Rodzina, rozdział 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

W rozdziale tym zgodnie z klasyfikacją budżetową ujmuje się wydatki związane z realizacją świadczeń rodzinnych na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, realizacją zasiłku dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, opłacaniem składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych. W rozdziale tym ujmuje się również wydatki na realizację świadczenia z funduszu alimentacyjnego na podstawie przepisów o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz rozliczenia z tytułu ZA. Wymienione świadczenia są zadaniami zleconym z zakresu administracji rządowej, wykonywanymi przez jednostki samorządu terytorialnego. Realizacją zadań z powyższego zakresu zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu⁷. W okresie objętym kontrolą GOPS działał w oparciu o nadany Statut⁸ oraz wydanym na jego podstawie Regulaminie organizacyjnym GOPS wprowadzonym Zarządzeniem Kierownika Ośrodka⁹. Zgodnie z tym regulaminem odpowiedzialność za obsługę i nadzór finansowy nad działalnością GOPS ponosi Główny Księgowy. W okresie objętym kontrolą Ośrodkiem kierowała Pani Agnieszka Wiśniewska, której Wójt Żagania powierzył „obowiązki w zakresie gospodarowania majątkiem, celem realizacji zadań wynikających z ustawy i obowiązujących przepisów prawa a w szczególności do dokonywania wydatków w sposób określony w art. 44 ustawy o finansach publicznych. Zaciągnięcia zobowiązań w zakresie określonym w uchwale budżetowej lub planem finansowym.” Ustalono ponadto, że w okresie objętym kontrolą w GOPS obowiązywał Regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości kwoty 30 000 euro¹⁰. Zgodnie z § 1 pkt 1 tego regulaminu „Do zamówień, których wartość szacunkowa nie przekracza 10 000 zł brutto nie stosuje się postanowień niniejszego regulaminu”

Zgodnie z przyjętą metodyką do kontroli przyjęto nie mniej niż 50% wydatków poniesionych i zaksięgowanych w § 4210 oraz § 4300.

➤ wydatki w § 4210 – Zakup materiałów i wyposażenia

W paragrafie tym w okresie objętym kontrolą poniesiono wydatki w wysokości 1 925,81 zł, Do próby włączono 4 pozycje księgowe na kwotę 1 658,85 zł, co stanowi 86,14% wydatków ogółem poniesionych w tym paragrafie. Skontrolowane wydatki zostały przeznaczone na zakup materiałów biurowych (druki) w wysokości 1 131,85 zł oraz na środki do dezynfekcji w kwocie 527,00 zł (szczegółowe dokumenty kontroli znajdują się w aktach sprawy).

➤ wydatki w § 4300 – Zakup usług pozostałych

---

⁷ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu zwany dalej w skrócie GOPS lub Ośrodkiem.

⁸ Uchwała nr XXXII/230/13 Rady Gminy Żagań z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie nadania statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żaganiu.

⁹ Zarządzenie nr 1/VI/2020 Kierownika GOPS z dnia 1 czerwca 2020 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego GOPS.

¹⁰ Regulamin wprowadzony Zarządzeniem nr 10/2014 Kierownika GOPS z dnia 19 maja 2014 r.

W omawianym paragrafie w okresie objętym kontrolą poniesiono wydatki w wysokości 7 259,14 zł. Do próby włączono 4 pozycje księgowe na kwotę 4 160,88 zł, co stanowi 57,32% wydatków ogółem poniesionych w tym paragrafie. Skontrolowane wydatki zostały poniesione na pozyskanie licencji na oprogramowanie do programów informatycznych do obsługi FA i ŚR oraz programu antywirusowego na łączną kwotę 3 220,88 zł, na usługi związane z ochroną danych osobowych w wysokości 850,00 zł i na usługę dezynfekcji w kwocie 90,00 zł (szczegółowe dokumenty kontroli dostępne w aktach sprawy).

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że zakupione materiały i usługi zostały przeznaczone na potrzeby funkcjonowania GOPS w części dotyczącej obsługi FA i ŚR. Przedstawione do kontroli faktury oraz dokumenty księgowe zostały opisane merytorycznie, zadekretowane, sprawdzone pod względem formalno-rachunkowych oraz zatwierdzone do wypłaty. Wydatki mieściły się w planie finansowym Ośrodka. Płatności dokonano w terminach wymagalnych na rachunki bankowe wskazane na fakturach lub w umowach. Wydatki poniesione na obsługę zadania w rozdziale 85502 zostały ujęte w ewidencji księgowej zgodnie z klasyfikacją budżetową i pozostają w zgodzie z danymi wykazanymi w sprawozdaniu budżetowym Rb-50W za IV kwartał 2020 r.

III. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETU PAŃSTWA

Wartość planowanych dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, realizowanych przez Gminę w 2020 r. została ustalona na kwotę: 75 276,00 zł. Na podstawie danych zawartych w sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2020 r. ustalono, że wysokość dochodów wykonanych w 2020 r. wyniosła łącznie: 99 066,32 zł. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 2. Dochody z tytułu realizacji zadań zleconych.

Dział	Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan po zmianach		Należności (ogółem)	Dochody wykonane	Dochody przekazane	Należności pozostałe do zapłaty	Zaległości
750	75011	Administracja publiczna	0690	176,00	93,00	93,00	88,35	0,00	0,00
855	85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0920	0,00	1 167 658,70	50 019,55	50 019,55	1 117 639,15	1 117 639,15
			0970	0,00	407 668,58	3 732,91	1 866,43	403 935,67	403 935,67
			0980	75 100,00	2 540 667,02	45 220,86	27 132,51	2 495 446,16	2 495 446,16
		Ogółem:	75 276,00		4 116 087,30	99 066,32	79 106,84	4 017 020,98	4 017 020,98

Zgodnie z przyjętą metodyką doboru próby do kontroli, szczegółowemu sprawdzeniu poddano prawidłowość ustalenia należności oraz pobrania i rozliczania dochodów wykazanych w rozdziale 85502 w paragrafach: 0920 i 0980 oraz prowadzenia przez Gminę działań wobec dłużników alimentacyjnych, które mają na celu wyegzekwowanie należności Skarbu Państwa. Ponadto kontroli poddano 100% dochodów wykonanych w rozdziale 85502 pod kątem terminowości odprowadzenia na rachunek budżetu państwa oraz dokonywania należnych potrąceń.

Dział 855 - Rodzina, rozdział 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

1. Informacje ogólne.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2019 r. poz. 670, od dnia 06.05.2020 Dz.U. z 2020 r. poz. 808)¹¹ przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej, finansowanym w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Zadanie realizowane było przez GOPS, który jest jednostką organizacyjną Gminy i wykonuje, m.in. zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez Gminę.

W przedmiotowym zakresie Pan Tomasz Niestuchowski – ówczesny Wójt Gminy udzielił upoważnień, m.in. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji, przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego oraz przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych i odbierania oświadczeń majątkowych¹² następującym pracownikom GOPS:

- Pani Agnieszce Wiśniewskiej – Kierownikowi,
- Pani Jolancie Dorociak - Starszemu pracownikowi socjalnemu,
- Pani Aleksandrze Krugała – Starszemu pracownikowi socjalnemu.

W okresie kontrolowanym w jednostce obowiązywały *Zasady (polityka) rachunkowości* oraz *Zakładowy plan kont* GOPS w Żaganiu wprowadzone do stosowania Zarządzeniem nr 1/2020 Kierownika GOPS w Żaganiu z dnia 02 stycznia 2020 r. Ewidencja księgowa dochodów wykonanych w rozdziale 85502 prowadzona była za pośrednictwem konta 130. Ewidencja należności w rozdziale 85502 prowadzona była za pośrednictwem konta 221 wg podziałek klasyfikacji budżetowej oraz budżetów, których należności dotyczą, tj.:

- 221-2-1 – 60% fundusz alimentacyjny (FA) Budżet Państwa,
- 221-2-2 – 40% fundusz alimentacyjny (FA) Gmina,
- 221-3-1 – 50% zaliczka alimentacyjna (ZA) Budżet Państwa,
- 221-3-2 – 50% zaliczka alimentacyjna (ZA) Gmina,
- 221-2-4 – odsetki.

Wykaz dłużników alimentacyjnych wraz z kwotami zadłużeń i wyegzekwowanych przez komorników wpłat z tytułu FA, odsetek od FA i ZA prowadzony był przez pracownika merytorycznego GOPS za pośrednictwem programu Sygnity.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono rozbieżności pomiędzy kwotami wykazanymi w Sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2020 r./ewidencji księgowej GOPS¹³ i programie Sygnity¹⁴ w zakresie: należności, należności pozostałych do zapłaty i dochodów wykonanych z tytułu FA, odsetek od FA oraz zaliczki alimentacyjnej. Szczegółowe dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

---

¹¹ Zwanej dalej ustawą.

¹² Zarządzenie nr 83/15 Wójta Gminy Żagań z dn. 13.11.2015 r. ws. upoważnienia.

¹³ Konta: 221-2, 221-2-4, 221-3 oraz 130-3.

¹⁴ Wydruk z programu Sygnity z dn. 29.09.2021 r. Rejestr dłużników FA, ZA .

Tabela nr 3. Stwierdzone rozbieżności.

kwoty w zł

Zakres:	Sprawozdanie RB-27ZZ za IV kw. 2020 r./ ewidencja księgowa GOPS	Program SYGNITY:	Stwierdzona rozbieżność:
Par. 0920 – wpływy z tytułu odsetek od FA			
Należności	1 167 658,70	941 333,69	226 325,01
Dochody wykonane	50 019,55	49 658,87	360,68
Należności pozostałe do zapłaty	1 117 639,15	920 454,38	197 184,77
Par. 0970 – wpływy z tytułu zaliczki alimentacyjnej			
Należności	407 668,58	441 980,86	34 312,28
Dochody wykonane	3 732,91	3 649,91	83,00
Należności pozostałe do zapłaty	403 935,67	430 770,95	26 835,28
Par. 0980 – wpływy z tytułu FA			
Należności	2 540 667,02	2 377 383,66	163 283,36
Dochody wykonane	45 220,86	45 053,50	167,36
Należności pozostałe do zapłaty	2 495 446,16	2 495 032,06	414,10

Pani Jolanta Dorociak – Starszy pracownik socjalny GOPS wyjaśniła, że: „(...)wszystkie zwroty od dłużników alimentacyjnych są każdego miesiąca sprawdzane i uzgadniane z księgową, zgodnie z wyciągami bankowymi. Ponadto, prowadzona jest ręczna ewidencja zwrotów od dłużników alimentacyjnych. Wszystkie zwroty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych są rozliczane w systemie Sygnity. Każdy zwrot jest wprowadzany do systemu i na tej podstawie następuje zaksięgowanie kwot przez księgową. Każdy dłużnik alimentacyjny ma założoną teczkę, w której umieszczane są do każdego zwrotu wydruki rozliczenia z systemu Sygnity oraz pismo na podstawie którego są księgowane wyegzekwowane kwoty. Kwoty, które wykazuje księgowa w sprawozdaniu Rb-27ZZ są więc zawsze zgodne z kwotami wykazanymi w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Różnice w kwotach wykazanych w programie Sygnity i sprawozdaniu Rb-27ZZ mogą wynikać z wybranych zakresów na podstawie, których zostały wykonane wydruki zestawień naliczanych odsetek od dłużników alimentacyjnych oraz wydruki rejestru dłużników alimentacyjnych. Księgowa otrzymuje rejestr miesięczny, natomiast do kontroli został przedłożony rejestr za okres od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. Ponadto system mógł nie wykazać kwot, które zostały wyegzekwowane w 2020r., a wpłynęły na rachunek bankowy GOPS i zostały przekazane do budżetu państwa w 2021r. W celu dokładnego rozpoznania pobierania danych przez system Sygnity, od 01.01.2022 r. będzie prowadzona wnikliwa ewidencja zwrotów od dłużników alimentacyjnych i procesu przetwarzania tych danych przez system Sygnity.”.

Kontrolujący przyjmują przedmiotowe wyjaśnienia, jednakże wskazują na konieczność weryfikacji i ewentualnego skorygowania powstałych rozbieżności w programie Sygnity.

W trakcie kontroli ustalono również, że wpływy z tytułu ZA zaewidencjonowane zostały w §0970 – Wpływy z różnych dochodów, zamiast w §0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych.

Pani Agnieszka Wiśniewska – Kierownik GOPS wskazała, że: „ (...) Należy zaznaczyć, iż po wprowadzeniu zmian w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów brak było zapisów, z których jednoznacznie wynikałoby, że wpływy z tytułu spłaty zaliczki alimentacyjnej należy klasyfikować w paragrafie 0940 „Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych”. W związku z powyższym ewidencja księgowa dla dochodów uzyskiwanych z tytułu zaliczki alimentacyjnej prowadzona jest w paragrafie 0970. W sprawozdaniu Rb27 ZZ zwroty z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych po uzgodnieniu z Oddziałem Rachunkowości i Sprawozdawczości Budżetowej LUW pozostawiono w paragrafie 0970 „Wpływy z różnych dochodów”.

Kontrolujący przyjmują przedmiotowe wyjaśnienia jednakże wskazują, że w omawianym zakresie stanowisko zajęło Ministerstwo Finansów. W piśmie z dnia 22 lutego 2017 r. będącym odpowiedzią na pytanie zadane przez Redakcję Poradnika Rachunkowości Budżetowej wskazało, że zarówno dochody, jak i wydatki powinny być klasyfikowane w podziałkach możliwie najlepiej oddających charakter ewidencjonowanych środków. Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z 22 grudnia 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych z paragrafu dochodowego 097 wyodrębniono m.in. paragraf 094 "Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych", który ma zastosowanie od 1 stycznia 2017 r. Po ww. zmianie paragraf 097 "Wpływy z różnych dochodów" obejmuje wszystkie pozostałe dochody nieobjęte poszczególnymi paragrafami, w szczególności: o spłatę stypendiów i zasiłków zwrotnych wypłaconych w okresie studiów, zwrot kosztów kształcenia w razie niepodjęcia przez absolwenta pracy itp., o zwrot kosztów szkolenia pracowników, wpływy z tytułu wynagrodzenia dla płatnika z tytułu wykonywania zadań określanych przepisami prawa, wpływy za czynności polegające na zapewnieniu bezpieczeństwa imprez masowych, wpływy z tytułu udostępniania informacji publicznej zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, wpłaty od Banku Gospodarstwa Krajowego.

Z uwagi na powyższe w opinii zespołu kontrolnego wpływy z tytułu zwrotów zaliczek alimentacyjnych wypłaconych na podstawie art. 42 ustawy, które do 31 grudnia 2016 r. w ośrodkach pomocy społecznej były klasyfikowane w paragrafie 097 "Wpływy z różnych dochodów" z odpowiednią czwartą cyfrą, od 1 stycznia 2017 r. należy klasyfikować w paragrafie dochodowym 094 "Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych" z odpowiednią czwartą cyfrą.

Zgodnie z informacjami Kierownika GOPS z dnia 29.09.2021 r. w okresie kontrolowanym:

- nie dokonywano umorzeń należności z tytułu FA i ZA,
- wydano 4 decyzje uznające dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych.

2. Prawidłowość ustalania i pobierania należności budżetu państwa.

Zgodnie z przyjętą metodyką kontroli prawidłowość naliczania należności oraz pobierania i rozliczania dochodów budżetu państwa sprawdzono na próbie obejmującej 5 dłużników alimentacyjnych, od których w 2020 r. odnotowano wpłaty w paragrafach:

- §0920 – Pozostałe odsetki – w łącznej wysokości 15 420,41 zł,

- §0980 – Wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – w łącznej wysokości 23 842,74 zł.

Szczegółowy wykaz skontrolowanych dłużników alimentacyjnych wraz z analizą stanu zadłużenia, wpłat i kwot pozostałych do spłaty znajduje się w aktach kontroli.

Na podstawie badanej próby ustalono, że:

- dłużnicy alimentacyjni zobowiązani byli do zwrotu należności w wysokości wypłaconych świadczeń na rzecz osób uprawnionych, które nabyły prawo do świadczeń w drodze decyzji Wójta Gminy Żagań,
- w dwóch kontrolowanych przypadkach osoby uprawnione pobierały świadczenia z FA w okresie kontrolowanym, tj. w 2020 r., GOPS jako organ właściwy wierzyciela każdorazowo weryfikował, czy dana osoba jest uprawniona do świadczenia z FA, tj. w szczególności czy spełnia kryteria określone w art. 9 ust.1, 1a ustawy, czy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 800,00 zł,
- dla każdego dłużnika prowadzona była w programie Sygnity imienna ewidencja wpłat, w której w szczególności wskazywano: daty wpłat należności, wysokości wpłat z tytułu FA z podziałem na gminę dłużnika i wierzyciela oraz należnych odsetek,
- przypis należności dokonywany był w prawidłowej wysokości w programie Sygnity z datą wypłaty świadczenia wierzycielowi na podstawie list wpłat,
- kwoty wyegzekwowanych należności zapisane i rozliczane były w programie Sygnity zgodnie z datą zdarzenia, tj. faktyczną datą przyjęcia wpłaty przez komornika, zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z wpłat uzyskanych od komornika w pierwszej kolejności zaspokajane były należności z tytułu FA,
- wpłacone należności z tytułu FA, Gmina w pierwszej kolejności zaliczała na poczet naliczonych odsetek za opóźnienie w spłacie – zgodnie z art. 1026 §2 Ustawy z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm., Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.),
- poszczególne wpłaty z tytułu FA oraz odsetek dokonane przez komornika w 2020 r. i zapisane w programie Sygnity – wydruk z dn.29.09.2021 r. za okres rozliczeniowy 01.01.2020 r. – 31.12.2020 r. oraz indywidualne karty poszczególnych dłużników, były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej na koncie 130-3 oraz wyciągów bankowych,
- uzyskane dochody zostały odprowadzone na rachunek budżetu państwa w prawidłowych wysokościach i terminach,
- w jednym przypadku na dzień 31.12.2020 r. zaległość z tytułu FA w wysokości: 10 183,23 zł została całkowicie spłacona wraz z należnymi odsetkami w kwocie: 251,54 zł,
- w jednym przypadku na dzień 31.12.2020 r. zaległość w wysokości: 43 649,76 zł z uwagi na śmierć dłużnika została wygaszona¹⁵ a prowadzone postępowanie egzekucyjne umorzone¹⁶,
- w jednym przypadku, na wniosek osoby uprawnionej z dnia 25.03.2020 r. GOPS uchylił¹⁷ decyzję w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z FA z dn. 23.09.2019 r., znak: GOPS.FA.532.30.2019.

---

¹⁵ Stosownie do zapisów art. 28 ust. 3 ustawy.

¹⁶ Postanowienie komornika sądowego z dn. 30.10.2020 r.

¹⁷ Decyzja z dnia 27.03.2020 r., znak; GOPS.FA.532.6.2020.

3. Prawdliwość podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Zgodnie z przyjętą metodyką doboru próby, skontrolowano działania podejmowane przez GOPS wobec dłużników alimentacyjnych zalegających ze spłatą należności z tytułu funduszu alimentacyjnego za okresy świadczeniowe 2018/2019 i 2019/2020¹⁸.

Sprawdzono stosowanie przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm., Dz.U. z 2020 poz.256 ze zm.).

Ustalono, że na dzień 31.12.2020 r. zaległości w funduszu alimentacyjnym posiadały 154 osoby.

Do kontroli wybrano dokumentację 3 dłużników alimentacyjnych, dla których Gmina była zarówno organem właściwym wierzyciela jak i organem właściwym dłużnika. Stan zadłużenia przyjętych do próby dłużników alimentacyjnych na dzień 31.12.2020 r. wyniósł łącznie z tytułu należności głównej: 148 987,92 zł, odsetek: 42 674,21 zł. Na podstawie badanej próby ustalono, że:

- nie zachodził obowiązek wynikający z art. 3 ust. 5 ustawy, tj. nie występowało do organu właściwego dłużnika z wnioskami o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych¹⁹,
- każdorazowo po wydaniu przez GOPS decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z FA²⁰, stosownie do zapisów art. 27 ust. 1 ustawy osoba zobowiązana do alimentacji była informowana w formie pisemnej o fakcie przyznania świadczeń z FA osobie uprawnionej, obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z FA, jak również o wysokości zobowiązań wynikających z art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy. Informacje o wysokości przedmiotowych zobowiązań były wykazywane w pismach GOPS do dłużników alimentacyjnych na podstawie danych wykazanych w zaświadczeniach organów egzekucyjnych o bezskuteczności prowadzonych postępowań egzekucyjnych,
- stosownie do zapisów art. 8a ustawy każdy skontrolowany dłużnik został zgłoszony do biur informacji gospodarczej²¹,
- we wszystkich skontrolowanych przypadkach GOPS skierował do komorników sądowych wnioski o przyłączenie się do prowadzonych postępowań egzekucyjnych, zgodnie z art. 27 ust. 8 ustawy do wniosków dołączone zostały ostateczne decyzje przyznające świadczenia z FA osobie uprawnionej oraz informacje o rozpoczęciu realizacji decyzji i terminach wypłat świadczeń z FA,
- GOPS realizował obowiązek przekazywania komornikowi sądowemu wszelkich informacji mających wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji świadczeń alimentacyjnych²²,
- w każdym skontrolowanym przypadku GOPS wzywał dłużników alimentacyjnych do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego,

---

¹⁸ Tj. od 01.10.2018 r. do 30.09.2019 r. oraz od 01.10.2019 r. do 30.09.2020 r.

¹⁹ W każdym skontrolowanym przypadku Gmina Żagań była organem właściwym wierzyciela i dłużnika.

²⁰ Decyzje wystawiane były na wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z FA składane do GOPS przez osoby uprawnione.

²¹ ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A., KRD Krajowy Rejestr Długów, BIG Info Monitor, KBIG Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej, KIDT Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

²² W szczególności: informacje uzyskane w wyniku przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych, informacje o przekazaniu do PUP wniosków o aktywizację zawodową dłużników lub zarejestrowanie w PUP, o podjętym przez dłużnika zatrudnieniu, o skierowaniu wniosków o ściganie z art. 209 Kodeksu karnego.

w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także stanu zdrowia i przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej,

- w jednym przypadku, mimo właściwego dostarczenia wezwania, dłużnik nie stawiał się na wywiad w wyznaczonym terminie²³,
- w jednym przypadku zobowiązano dłużnika do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy, strona nie dopełniła wymaganego obowiązku, w związku z czym zostało wszczęte postępowanie administracyjne dot. uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych²⁴,
- w jednym przypadku GOPS wystosował pismo do Powiatowego Urzędu Pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika, w wyniku tego działania dłużnik w dn. 11.02.2019 r. podjął zatrudnienie w wymiarze ½ etatu,
- w jednym przypadku, z uwagi na zły stan zdrowia dłużnika, nie występowano do Powiatowego Urzędu Pracy o aktywizację zawodową,
- w każdym skontrolowanym przypadku GOPS zawiadamiał Komendę Powiatową Policji w Żaganiu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu, tj. przestępstwa niealimentacji na szkodę osób uprawnionych²⁵,
- w jednym przypadku, stosownie do zapisów art. 5 ust. 3b pkt 1 ustawy skierowano do Komendy Powiatowej Policji w Żaganiu wnioski o ściganie za przestępstwo z art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeksu karnego²⁶, w wyniku tego działania Prokuratura Rejonowa w Żaganiu wydała wobec pozwanego akt oskarżenia. W dokumentacji dłużnika znajduje się również prawomocna decyzja Starosty Żagańskiego z dnia 14.12.2017 r. orzekająca o zatrzymaniu dłużnikowi alimentacyjnemu prawa jazdy, - pomimo podjętych przez GOPS niezbędnych działań wynikających z Ustawy, w 2020 r. nie wyegzekwowano należności Skarbu Państwa.

W wyniku przeprowadzonych czynności sprawdzających Zespół kontrolny potwierdził prawidłowość działań Jednostki w przedmiotowym zakresie, tj. GOPS działając jako organ właściwy wierzyciela i/lub dłużnika realizował wszystkie obowiązki wynikające z Ustawy i zmierzające do wyegzekwowania należności Skarbu Państwa. Wszystkie działania podejmowane były w bieżących okresach świadczeniowych, niezwłocznie lub bez zbędnej zwłoki.

4. Terminowość przekazywania dochodów.

Zgodnie z programem kontroli, terminowość odprowadzania pobranych dochodów sprawdzono na próbie, do której włączono 100% dochodów odprowadzonych do budżetu państwa w 2020 r. w rozdziale 85502 na łączną kwotę 79 018,49 zł.

Terminowość odprowadzania dochodów zbadano w oparciu o ewidencję księgową prowadzoną w:

- GOPS na koncie 130 w korespondencji z kontem 222,
- UG na koncie 133 w korespondencji z kontem 224.

²³ Dotyczy okresu świadczeniowego: 2018/2019.

²⁴ Na podstawie art. 105 par. 1 Ustawy z dn. 14.06.1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego Decyzją GOPS z dn. 08.04.2020 r. postępowanie zostało umorzone (w mocy pozostała decyzja GOPS z dn. 28.04.2017 r. ws. uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych).

²⁵ Stosownie do zapisów art. 209 par. 1, 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.

²⁶ Dłużnik został uznany za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych prawomocną decyzją nr: GOPS.FA.PD.533.1.04.2017 z dnia 28.04.2017 r.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że zgromadzone przez UG dochody budżetowe, w części należnej dla budżetu państwa, zostały przekazane do LUW:

- w prawidłowej wysokości, co pozostaje w zgodzie z art. 27 ust. 4 oraz art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów²⁷,

- w terminach wymagalnych, zgodnych z terminami wynikającymi z art. 255 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.2019.869)²⁸, **z wyjątkiem**

jednostkowego opóźnienia w przekazaniu kwoty 65,80 zł (§0920), która powinna zostać przekazana do LUW do 15.01.2020 r. a została przekazana 31.01.2020 r., tj. 16 dni po ustawowym terminie. Opóźnienie było spowodowane zwłoką ze strony GOPS, który gromadził dochody budżetowe a następnie przekazywał do UG w wysokościach należnych i terminach wymagalnych do odprowadzenia do LUW.

Wyjaśnień udzieliła Pani Iwona Bendiut – Główna Księgowa GOPS: „Kwota została przekazana w późniejszym okresie z tytułu przeoczenia w bardzo gorącym okresie w księgowości (zamknięcie roku, uzgadnianie sald, inwentaryzacja, itp.) oraz została zauważona w momencie zamknięcia miesiąca i odprowadzenia dochodów do Urzędu Gminy. Ponadto był to jednorazowy incydent, który był niezamierzony i nieplanowany.”

Co do zasady nieprzekazanie w terminie do budżetu pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego stanowi podejrzenie naruszenia dyscypliny finansów publicznych²⁹. W świetle zebranego materiału dowodowego oraz z uwagi na fakt, że 16-stodniowe opóźnienie w przekazywaniu dochodów do budżetu państwa:

- pojawiło się w pierwszym miesiącu roku budżetowego, tj. w okresie wzmożonych prac w księgowości,
- miało charakter incydentalnego i nieumyślnego niedopatrzenia,
- dotyczyło kwoty 65,80 zł, która stanowi niski odsetek, tj. 0,08% wszystkich dochodów przekazanych do LUW³⁰ (pozostałe dochody należne budżetowi państwa zostały przekazane w terminach ustawowych),
- odsetki należne budżetowi państwa z tytułu opóźnienia, zgodnie z art. 255 ust. 3 ustawy o finansach publicznych³¹, w wysokości 0,23 zł zostały wpłacone przez UG na rachunek

---

²⁷ Dla funduszu alimentacyjnego 60% wyegzekwowanej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa, natomiast dla zaliczki alimentacyjnej 50% wyegzekwowanej kwoty stanowi dochód budżetu państwa.

²⁸ Zarząd jednostki samorządu terytorialnego przekazuje pobrane dochody budżetowe związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, pomniejszone o określone w odrębnych ustawach dochody budżetowe przysługujące jednostce samorządu terytorialnego z tytułu wykonywania tych zadań, na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazującego dotację celową, według stanu środków określonego na:

- 10 dzień miesiąca - w terminie do 15 dnia danego miesiąca;
- 20 dzień miesiąca - w terminie do 25 dnia danego miesiąca;
- pobrane do dnia 31 grudnia i dochody nieprzekazane w terminach, o których mowa wyżej - w terminie do dnia 8 stycznia roku następującego po roku budżetowym, a gdy ten dzień jest dniem wolnym od pracy - do pierwszego dnia roboczego po tym terminie.

²⁹ art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U.2019.1440).

³⁰ 65,80 zł x 100/79 018,49 zł.

³¹ Dochody, o których mowa w ust. 1 i 2, są przekazywane wraz z należnymi odsetkami (...) naliczonymi w wysokości jak dla zaległości podatkowych w przypadku nieodprowadzonych dochodów budżetowych przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego w terminach, o których mowa w ust. 1 i 2.

budżetu państwa w dniu 25.11.2021 r., w ocenie kontrolujących stwierdzone naruszenie nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych³².

IV. SPRAWOZDAWCZOŚĆ BUDŻETOWA

W trakcie kontroli sprawdzono następujące sprawozdania:

- sprawozdania kwartalne Rb-50W o wydatkach związanych z wykonaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego,
- sprawozdania kwartalne Rb-50D o dotacjach związanych z wykonaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
- sprawozdania kwartalne Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
- sprawozdania kwartalne Rb-ZN o stanie zobowiązań oraz należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych.

Ustalono, że sprawozdania kwartalne były przekazane do LUW terminowo³³, a dane ujęte w sprawozdaniach za IV kw. 2020 r. zostały przedstawione w sposób prawidłowy oraz zgodny z ewidencją księgową.

V. REALIZACJĄ USŁUG NA RZECZ OBYWATELA.

Kontroli poddano realizację zadań przez UG w kontrolowanych rozdziałach, tj. 01095 oraz 85502, w zakresie:

- dostępności usług publicznych – komunikacja z obywatelem,
- zapewnienia jakości świadczonych usług publicznych – przestrzeganie terminów i przepisów powszechnie obowiązujących.

➤ Rozdział 01095 - ocena na podstawie usług świadczonych przez UG.

W trakcie czynności kontrolnych w oparciu o dobór próby ustalono, że nabory wniosków o zwrot podatku akcyzowego prowadzone były w ustawowych terminach. Dla producentów rolnych, którzy złożyli wnioski o zwrot podatku akcyzowego, zostały wydane decyzje w terminach i na zasadach określonych obowiązującą ustawą o z.p.a.

W kontrolowanym okresie Gmina rozdysponowała 100% dotacji otrzymanej z LUW w formie przelewów bankowych. Płatności dla producentów rolnych zostały wykonane

³² Zgodnie z zapisami art. 26. ust. 1 oraz ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U.2019.1440), nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych działanie lub zaniechanie określone w art. 5-16, którego przedmiotem są środki finansowe w wysokości nieprzekraczającej jednorazowo, a w przypadku więcej niż jednego działania lub zaniechania - łącznie w roku budżetowym, kwoty minimalnej, tj. kwoty przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” zgodnie z art. 5 ust. 7 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U.2020.1070 i 2400) – w 2019 r. kwota minimalna w okresie 01.01-31.07.2019 r. wyniosła 3.278,14 zł, w okresie 1.08-31.12.2019 r. – 3.389,90 zł.

³³ Sprawozdania Rb-27ZZ i Rb-50 – zgodnie z terminami wskazanymi w załączniku nr 40 do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U.2019.1393, Dz.U.2020.1564). Sprawozdania Rb-ZN – zgodnie z terminami wskazanymi w załączniku nr 7 do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U.2014.1773).

w ustawowych terminach. Ze złożonej informacji przekazanej przez Panią Małgorzatę Majewską wynika, że pandemia nie miała wpływu na przebieg i terminowość załatwiania spraw a „... obsługa wniosków o zwrot podatku akcyzowego składanych przez rolników ich przyjmowanie i opracowywanie było realizowane w wymaganych terminach z uwzględnieniem wytycznych i obostrzeń wprowadzanych w danym okresie i nie miało to zasadniczego wpływu na obsługę dla ubiegającego się rolnika.(...)” (pełna treść złożonej informacji dostępna jest w aktach sprawy).

Kontrolujący potwierdzili ponadto, że na stronie internetowej Gminy³⁴ były na bieżąco podawane niezbędne informacje (w tym zasady funkcjonowania Urzędu i dostęp do wzorów druków wymaganych przy ubieganiu się o zwrot podatku akcyzowego) umożliwiające producentom rolnym złożenie wniosku w wymaganym przepisami terminie. Powyższe ustalenia pozwalają na stwierdzenie, że Gmina zapewniła ciągłość realizacji zadań oraz utrzymanie jakości usług publicznych w sytuacji kryzysowej wynikającej z wprowadzonego stanu epidemicznego.

➤ Rozdział 85502 - ocena na podstawie usług świadczonych przez GOPS.

Ustalenie stanu faktycznego przeprowadzono na przykładzie działań podejmowanych przez jednostkę w związku z obsługą świadczeń wypłacanych z FA. Kontrolujący ustalili, że na stronie internetowej Urzędu Gminy w zakładce Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej³⁵ znajdują się wszystkie niezbędne informacje potrzebne do załatwienia spraw związanych z FA, w tym bieżące informacje dotyczące zasad i sposobu obsługi w związku z epidemią COVID-19. Dodatkowo Pani Agnieszka Wiśniewska – Kierownik GOPS poinformowała, że: „ (...) w związku z występującym zagrożeniem rozprzestrzeniania się COVID-19 i stanem epidemii praca w ramach funduszu alimentacyjnego nie była w żaden sposób utrudniona i nie wpływała negatywnie na jakość obsługi interesantów i komunikowania się w ramach funduszu alimentacyjnego. Interesanci byli przyjmowani w standardowych godzinach pracy GOPS w Żaganiu z zachowaniem reżimu sanitarnego. Byli przyjmowani w wyznaczonym miejscu, mieli udostępnione środki dezynfekujące.”.

Podsumowując, w świetle zebranych informacji, dostępność usług publicznych – komunikacja z obywatelem oraz jakość świadczonych usług publicznych – przestrzeganie terminów i przepisów powszechnie obowiązujących w kontekście wydawanych decyzji i postanowień w ocenie kontrolujących nie budzi zastrzeżeń.

VI. PODSUMOWANIE

Ocenę skontrolowanej działalności dokonano w oparciu o następujące uchybienia:

1. Stwierdzono rozbieżności pomiędzy kwotami wykazanymi w Sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2020 r./ewidencji księgowej GOPS i programie Sygnity w zakresie: należności, należności pozostałych do zapłaty i dochodów wykonanych z tytułu FA, odsetek od FA oraz ZA (s. 8-9).
2. Wpływy z tytułu ZA zaewidencjonowane zostały w §0970 – Wpływy z różnych dochodów, zamiast w §0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych (s. 10).
3. Dochody budżetowe wykonane w rozdziale 85502, w paragrafie 0920 na kwotę 65,80 zł zostały przekazane na rachunek budżetu państwa z przekroczeniem terminu

³⁴ <http://gminazagan.pl> (przykłady zamieszczonych na stronie publikacji znajdują się w aktach sprawy)

³⁵ <http://gminazagan.pl/category/gops/page/5/>

wynikającego z art. 255 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, tj. 16 dni po ustawowym terminie (s. 14-15).

Celem uniknięcia w przyszłości uchybień zalecam³⁶:

1. Wyjaśnienie i ewentualne skorygowanie w programie Sygnity rozbieżności stwierdzonych pomiędzy kwotami wykazanymi w Sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2020 r./ ewidencji księgowej GOPS i programie Sygnity w zakresie: należności, należności pozostałych do zapłaty i dochodów wykonanych z tytułu FA, odsetek od FA oraz ZA.
2. Prowadzenie ewidencji księgowej dochodów wykonanych z tytułu zaliczki alimentacyjnej w paragrafie 0940.
3. Przekazywanie dochodów należnych budżetowi państwa w terminach określonych w art. 255 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych.

W związku z powyższym oczekuję w terminie 15 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o wykonaniu zaleceń oraz o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia³⁷.

WOJEWODA LUBUSKI

Władysław Dajczak

---

³⁶ art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U.2020.224).

³⁷ art. 46 ust. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U.2020.224).